

aan de gemeenteraad
onderwerp Update omgevingsprogramma Binnenstad in Beweging
van het college van burgemeester en wethouders
datum 27 mei 2025
zaaknummer 1450564

memo

Samenvatting

Het college werkt aan een omgevingsprogramma Binnenstad in Beweging. Het omgevingsprogramma legt de basis voor de wijze waarop de gemeente de komende jaren stuurt met partners als de SBG op de ontwikkeling van de vitaliteit van de binnenstad. Eerder heeft de raad in het kader hiervan een werkbezoek afgelegd aan de binnenstad. Het College heeft nu de ambitie, gewenste uitkomsten en thema's vastgesteld die hij in het omgevingsprogramma wil uitwerken en licht de gemeenteraad met deze memo in over het verdere proces.

Aanleiding

De binnenstad van Gouda is het kloppend hart van de stad – een compacte, historische omgeving waar Gouwenars, binnenstadbewoners, bezoekers en ondernemers elkaar ontmoeten en inspireren. De binnenstad kent een aantal uitdagingen: we winkelen anders, willen meer beleven in de stad en willen dat we prettig in de binnenstad kunnen verblijven. Ook moet de binnenstad het visitekaartje blijven voor mensen en bedrijven om naar Gouda te komen. Het is uitdagend om deze verschillende wensen en behoeften in de binnenstad te combineren.

Om de uitdagingen het hoofd te bieden, werkt de gemeente samen met ondernemers en partners aan een integrale aanpak die de aantrekkelijkheid, levendigheid en economische vitaliteit van de binnenstad versterkt. Met het programma Binnenstad in Beweging zet Gouda koers naar een toekomstbestendige binnenstad: een bruisende en toegankelijke plek met een aantrekkelijk aanbod, goed groen en ruimte voor ontmoeting. Of je nu ondernemer bent of bezoeker, beleving staat centraal bij deze vernieuwing. Samen zorgen we voor een binnenstad waar iedereen zich welkom voelt, graag verblijft én succesvol onderneemt.

Op 5 maart 2025 heeft de gemeenteraad een werkbezoek gebracht aan de binnenstad. Tijdens het werkbezoek heeft de gemeenteraad aangegeven geïnformeerd te willen blijven over het proces en betrokken te willen zijn bij de totstandkoming van het uiteindelijke plan. In dit memo geven wij een update en inzicht in het totstandkomingsproces.

Toelichting

Uit de oriënterende fase bleek dat er ruimte is voor een meer integrale benadering van opgaven in de binnenstad gericht op het verhogen van de aantrekkelijkheid en levendigheid. Economische en maatschappelijke ontwikkelingen hebben zijn weerslag gehad op de binnenstad. Door e-commerce en druk op de marges hebben sommige winkeliers het zwaar, terwijl andere ondernemers floreren. Hogere prijzen voor woningen maken dat vastgoedeigenaren hun vastgoed naar woningen willen transformeren, maar daarmee onttrekken ze voorraad voor detailhandel, maatschappelijke functies of andere (semi-)publieke functies. Gouwenars zijn minder positief dan bezoekers over hun eigen stad, wat ertoe leidt dat zij zich minder identificeren met hun eigen binnenstad. Gouda is een stad met een regiofunctie maar tussen andere grote steden, waardoor socio-economische ontwikkelingen in de binnenstad relatief sterk worden gevoeld (zoals inflatie, veranderend koopgedrag en faillissementen van ketens).

De binnenstad heeft als huiskamer en visitekaartje van de stad een belangrijke functie in het aantrekken van werkgevers naar de stad en voor het aanbod van functies aan inwoners en omwonenden.

Het College werkt de ambitie uit naar een omgevingsprogramma Binnenstad in Beweging. Dit omgevingsprogramma wordt in geografisch en thematisch bereik afgebakend om daarmee met name impact te maken op de aantrekkelijkheid en levendigheid van de Goudse binnenstad. We willen daarom de komende jaren onze schouders zetten in het gebied binnen de Singels, de Vredebest, de Garensponnerij, Schouwburg en rond de Chocoladefabriek. Er is al veel beleid dat de binnenstad raakt, maar door de inspanningen beter te coördineren, meer integraal te benaderen en aan te vullen wil het college in samenwerking met betrokkenen zorgen dat de binnenstad voor Gouwenars en bezoekers een plek blijft waar ze graag en geregeld heen gaan, en waar ondernemers zich graag vestigen. Door te kijken naar thema's die de aantrekkelijkheid en levendigheid van de binnenstad beïnvloeden en welk effect dit heeft op de verschillende groepen, komt er meer integraal aandacht voor de ontwikkeling van de binnenstad.

De ambitie van dit omgevingsprogramma is dat de binnenstad een plek is waar Gouwenars en bezoekers graag en geregeld naar toe gaan omdat ze de kwaliteit en levendigheid van het gebied waarderen en zich hiermee identificeren. Hiermee bevordert de gemeente het ondernemers- en vestigingsklimaat in Gouda en daarmee de economische vitaliteit. Om concreet waar te nemen of we voortgang maken, kijken we naar een aantal beoogde uitkomsten waar het omgevingsprogramma aan moet bijdragen:

1. Gouwenars uit elke wijk en elke leeftijdscategorie bezoeken vaker de binnenstad.
2. In het koopstromenonderzoek (KSO) is het oordeel over elk van de genoemde aspecten verbeterd.
3. Gouda heeft een relatief lage leegstand van commerciële panden t.o.v. vergelijkbare steden.
4. Het rapportcijfer van Gouda als stad om te bezoeken stijgt (Stadspeiling).
5. De Netto Promotor Score van Gouwenars over de stad is positief.
6. De waardering van de kwaliteit en kwantiteit van het groen in de binnenstad neemt toe.

Naast economische en maatschappelijke ontwikkelingen hebben de activiteiten en inzet van mensen en middelen vanuit de gemeente Gouda invloed op de voortgang op deze gewenste uitkomsten. Daarbij beschrijven we de uitgangspunten voor de samenwerking met partners als de SBG en de centrummanager. Het College werkt het omgevingsprogramma concreet uit in een aantal thema's:

1. *Vestigingsklimaat en diversiteit van het aanbod*, waarin we ingaan op de verhouding tussen de verschillende functies in de binnenstad, waar deze elkaar versterken en hoe dit zich verhoudt tot de belangen van andere gebruikers van de binnenstad.
2. *Regels en ondernemersklimaat*, waarin we ingaan op de ervaringen van regeldruk, 'rode loper' voor nieuwe vestiging van ondernemers en verbinding tussen ondernemers.
3. *Huiskamer van de Stad*, waarin we ingaan op de beleving van de stad en de aantrekkingskracht op verschillende groepen.
4. *Samenhang en samenwerking*, waarin we onder andere ingaan op de relatie met vergoederd en reeds vastgesteld beleid (zoals het Wijkmobiliteitsplan) en de samenwerking met stakeholders in de binnenstad (zoals de SBG, KHN Gouda) om de gewenste uitkomsten te bereiken.
5. *Bereikbaarheid per auto en fiets*, waarin we ingaan op hoe bezoekers en Gouwenars naar het centrum bewegen en hier overgaan op wandelen door de binnenstad.
6. *Kwaliteit, toegankelijkheid en uitstraling van de publieke ruimte*, waarin we ingaan op de ontwikkeling van het straatbeeld en fysieke voorzieningen als bankjes, alsmede hoe we de stad toegankelijk houden voor mensen met een beperking.
7. *Kwaliteit en uitstraling van panden*, waarin we ingaan op de uitstraling van gevels en

transformatievraagstukken van panden, aanpak van panden en functies op de begane grond en op etage.

8. *Groen, water en hittestress*, waarin we ingaan op de rol van groen en water in de beleving en verblijfsduur van bezoekers in de binnenstad.

Verdere proces

De verschillende thema's werkt de gemeente Gouda ambtelijk en integraal uit naar teksten voor het omgevingsprogramma. In deze teksten gaat de gemeente in op hoe we huidig beleid in het omgevingsprogramma integreren, uitbreiden of aanscherpen, welk aanvullend beleid nodig is, wat hiervoor nodig is en hoe de uitvoering in de beleidsperiode vorm krijgt. De gemeente consulteert externe stakeholders als de SBG, bewoners en de centrummanager op gerichte onderwerpen en gaat het gesprek aan over de thema's die hen raken. Ook zorgt de gemeente Gouda dat we de input van de verschillende groepen uit de oriënterende fase zorgvuldig meenemen in de thema's.

Wanneer een eerste concept van het omgevingsprogramma gereed is, organiseert het college graag een gesprek met de gemeenteraad over de belangrijkste programmalijnen en dilemma's. Dit gesprek gebruikt de gemeente Gouda om het concept aan te scherpen. Het college wil vervolgens een aangescherpte versie van het omgevingsprogramma ter goedkeuring voorleggen aan de gemeenteraad, naar verwachting in Q4 van dit jaar. Het college en de gemeenteraad zullen daarin gezamenlijk vaststellen welke toekomst we nastreven voor onze binnenstad en hoe we in deze toekomst willen investeren. Het omgevingsprogramma werkt daarnaast conform de Omgevingswet uit hoe op de voortgang wordt gemonitord en wordt gecommuniceerd.